

OBRтни VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI

IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRтни VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO
OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE
CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEV. DIN 2.—,
// ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DO-
// PISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRACAJO. //

»OBRтни VESTNIK« PRINAŠA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH
ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER
NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // URED-
NISTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, BEETHOVNOVA ULICA 10. //
// PONATISI DOVOLJENI Z NAVEDBO VIRA. // TELEFON 30-88. //

XX. LETNIK.

V LJUBLJANI, DNE 15. MAJA 1937.

ŠTEV. 10.

V znamenju časa

Po srečno zaključenih volitvah v Zbornico za TOI smo imeli vso pravico upati, da se bo pričela nova doba složenega in stanovskega dela med obrtništvom. Naše upanje je bilo popolno, saj je izgledalo, da se med obrtništvom ne bodo pojavile nikake zapreke, ki bi utegnile kaliti trezno, smotno in koncentrično delo za dobrobit vsega slovenskega obrtnišstva.

Z razpustom skupine društva jugoslovenskih obrtnikov, ki ni imela nobenega načelnega programa in je s svojim delom ustvarjala samo nerazpoloženo in razkol v obrtniških vrstah ter onemogočala naš popoln uspeh, so bile naše nade še bolj trdnje, da bo obrtnišstvo končno prišlo do enotnega in složenega stanovskega zastopstva.

Zato naši trezni obrtniški delavci tembolj obsojajo nov pokret, ki se zadnje čase pojavlja na razvalinah prejšnje razpuščene organizacije. Ta pokret nima v svojem programu ne le popolnoma nasprotujočih gospodarskih načel, temveč tudi izrazito politično tendenco, kar mora po treznem premisleku biti vsakomur jasno, da v tej akciji ni ničesar zdravega.

Mislimo, da bi bil odveč vsak komentar. Vedno smo opozarjali obrtnišstvo, da se izogiba vsaki politiki. Obrtnik je odvisen le od svojega dela in se v dnevno politiko ne sme vmešavati. Ni dovolj, da nas težki gospodarski položaji tepe iz dneva v dan, da smo že čisto na robu ekonomskega propada. Ali naj se zeto pustimo preslepiti od puhlih fraz in obljub kandelabrskih demagogov, ki jim je očitno edini poklic, da zavajajo trezne in delavne obrtniške delavce k razdoru in medsebojni mržnji? Hočemo biti odkriti!

V naše mirne obrtniške domove se zadnje čase vtihotapljuje razni nepoklicani elementi ter pregovarjajo obrtnike k ustanovitvi novih obrtniških društev. Najprej so se lotili, kot smo že omenili, bivših »jugoslovenskih« postojenk. Najbolj navdušeni propagatorji teh političnih obrtniških podružnic so, kar je najbolj značilno, vneti pristaši bivše DJO. Posel ustanavljanja društev se vrši kar šablonsko. Običajno niti toliko obrtnikov ni na sklicanih zborih, da bi zadostovali za pošten odbor, pa so že pravila potrjena in vse formalnosti urejene. Kot opazovalci na teh zborih so zavedni obrtniki, ki se šele kasneje zavejo, da jih je doletela čast izvolitve v novi odbor. Seveda odklanjajo vsi tako rovarjenje med poštenimi obrtniki. Povod za medsebojno mržnjo je že tu. Kako naj tako skrupulno deluje v prid obrtništvu, je drugo vprašanje. Kar je najbolj žalostno pa šele pride. Tam, kjer ni med treznim obrtništvom takega »sposobnega človeka«, obrtnika, ki bi lahko obrtništvu razdajal, se najdejo običajno tuje nepoklicane osebe s čisto političnimi instinkti, da rovarijo med obrtništvom in ga zavajajo v politiko. Metoda je sicer uspešna, toda dokaj žalostna. »Obrtni Vestnik« je že imel priliko zabeležiti tak slučaj, ki se pa ni še zgodil doslej v naši dobi, pač pa — v srednjem veku.

Koliko truda je bilo posvečenega s strani Zveze obrtnih društev, koliko naporov so doprinele vse naše prostovoljne in prisilne organizacije, da bi se obrtniški stan tako upošteval, kot to zasluži. Uspeh je seveda manjši kot bi ga mogli pričakovati!

Vseh koristi, ki so se dosegle na odločilnih mestih po naših obrtniških prijateljih, so bili deležni vsi obrtniki brez razlike. Kdo je kriv, da niso naši uspehi popolni? Odgovornost pada na one obrtnike, ki so se bolj posvečali izživljanju v raznih političnih akcijah, in so stalno rovarili in razdajali, zato jih ni bilo pri delu za koristi obrtniške celote. Mi lahko pričakujemo vsi popoln uspeh našega dela šele tedaj, ako se bomo združili v gospodarsko enoto. Uspeh srednjega stanu, čigar najjačji zastopnik je obrtnišstvo, je edino izven vsake strankarske politike, na močni gospodarski osnovi in na našem lastnem skupnem neodvisnem stanovskem zastopstvu. To naj bo v resni opomin vsemu obrtništvu, da se zaveda važnosti svoje neodvisne prostovoljne stanovske organizacije.

Obrtniki! Kjer se bodo v bodoče pojavili razni nepoklicani razdiralci, je vaša dolžnost, da sami obračunate z njimi. Mi pa se bomo držali trezne obrtniško-gospodar-

Širša seja Zveze obrtnih društev dravske banovine v Ljubljani

Predstavniki naše najmočnejše prostovoljne stanovske organizacije, Zveze obrtnih društev, ki zastopajo pokrajinska društva na delovnem področju Zveze, so se zbrali v ponedeljek 3. maja t. l. v Ljubljani, da izvajajo sklepe o vseh novih vprašanjih, ki globoko režejo v jedro obrtniškega organizma in njegovega pokreta. Seja je bila sklicana z namenom, da se zavzame enotno stališče v vprašanju minimalnih mezd. Obrtnišvo vpoštevajo le strokovno usposobljene delavce, ki jih pa obrtnik v splošnem itak pošteno plačuje. Ban dravske banovine naj predpiše uredbo v istem smislu kot ban savske banovine, tako, da se mezde poenotijo. Vajenca se ne smatra za posebno strokovno moč, temveč samo kot učenca ter se ga kot takega tudi tretira. Obrtnišvo zato ne bo sprejemalo novih bremen, ki bi jih moral poleg vzdrževa-

nja vajenca dajati. Dosti je ako nudi vajencu prostovoljno preskrbo odnosno delno odškodnino. Vajenec naj se zato izloči iz te uredbe ter naj se ga poodredi določbi § 267 o. z. — Pri slučajnostih je bilo poleg raznih aktualnih vprašanj v obravnavi vabilo mednarodne obrtniške organizacije in avstrijske obrtniške zveze na mednarodno obrtniško konferenco na Dunaju. Sklenjeno je bilo, da se delegaciji Zveze pridružijo obrtniki iz pokrajine, da tako skupno prisostvujejo tej pomembni obrtniški prireditvi. Vabilu bolgarske obrtniške Zveze s katerima vabijo 11 zveznih delegatov k popolnoma brezplačnem bivanju za časa Plovdisknega sejma, se žal radi kratkega časa ni bilo mogoče odzvati. Sklenjeno je bilo tudi, da se prihodnji občni zbor Zveze in tabor obrtnišva vrši v Laškem.

Samostojni predlogi zborničnih svetnikov

Na zadnji plenarni seji Zbornice TOI so bili vloženi nadvse važni in zanimivi predlogi, katere ne smemo prezreti, pa četudi jih samo na kratko omenimo. Ti predlogi naj bodo našemu obrtništvu v dokaz, da Zveza obrtnih društev in Zbornica živo zasledujeta vsako priliko, da bi se naše gospodarstvo čim uspešneje zaščitilo.

Josip Ambrožič:

Za razdolžitve malih obrtnikov.

V tesni zvezi z razdolžitvijo kmeta je tudi vprašanje razdolžitve obrtnika. Zbornica naj opozori odločujoče činitelje na resnost položaja ter predlaga, da se takoj začne z reševanjem vprašanja razdolžitve oziroma zdrave zaščite obrtnikov. Do končne izvedbe naj se ustavijo vse eksekucije in prodaje z začasnim moratorijem.

Franjo Bureš:

Za razširjenje pavšalnega obdavčenja.

Z amandmanom v fin. zakonu za leto

1937/38. se je raztegnila pavšalna odmera davka na pridobitino tudi na one obrtnike, ki stanujejo v mestih z do 20.000 prebivalci. Zbornica naj posreduje na odločujočih mestih, da se spremeni določilo o pavšalni odmeri na pridobitino tako, da se pavšalira pridobitina vsem obrtnikom v mestih brez ozira na število prebivalstva, prav tako obrtnikom, ki zaposlujejo v delavnici do 4 pomočnike, čeprav delajo s pogonsko silo do 4 konjskih sil.

Fran Iglič:

Proti šušmarstvu.

Razmere glede šušmarstva so se tako poslabšale, da ogrožajo ves obrtniški stan, kar dokazuje padanje števila obrtov ne da bi se bivši obrtnik odrekel tudi samostojnemu delu, zato naj Zbornica opozori g. ministra za TI, da izda čimprej zakon o pobijanju šušmarstva.

Prepoved obrtniškega dela v kaznilnicah
Poleg vsega hudega, ki se kopiči na na-

Slovenski javnosti

V proslavo 140letnice Vodnikovih »Lub-lanskih Novic« in 30letnice organizacije slovenskih poklicnih novinarjev priredi Ljubljanska sekcija Jugoslovenskega novinarskega združenja na jesenskem ljubljanskem velesjemu.

JUBILEJNO RAZSTAVO SLOVENSKEGA NOVINARSTVA

Razstava je zelo na široko zasnovana in zavzame štiri velike velesajmske paviljone. Poda celoten pregled nastanka in razvoja slovenskega novinarstva od najstarejših časov pa do današnjih dni, hkratu pa pokaže poleg nekdanjih načinov razširjanja vesti tudi najnovejše izume, ki se jih poslužuje sodobna časniarska poročevalska služba. Da bo vse to prikazano čim bolj nazorno, bodo novinarji izdajali na razstavi poseben dnevnik, urejevan, stavljen, tiskan in razpošiljan pred očmi obiskovalcev. Popoln pogled v organizacijo časopisja bo nudila jubilejna razstava slovenskega novinarstva, poleg tega pa tudi

ske politike, naša skrb bo posvečena resnim vprašanjem naše zaščite, skrbi za napredek naših delavnic in zagotovitvi eksistence nas samih in naših družin!

Zveza obrtniških društev v zadnjem času intenzivno zasleduje razvijajoče se dogodke. Zato pošilja tem bolj resen apel na vse neodgovorne osebe, da nehajo s svojim razdiralnim delom!

Na naše obrtnike pa se obračamo, da se povsod postavijo odločno v obrambo, kjer bodo videli, da je njihova samostojnost ogrožena.

Odločno naj odklanjajo vse nepoklicane agitatorje, ki iščejo v razdvajanju obrtniških vrst svoje lastne sebične namene.

Slovensko obrtnišvo hira že vrsto let po krivdi ljudi, ki so dokazali, da jim ni pri srcu propadajoči obrtniški stan, temveč njihova lastna čast in sebičnost. Potrebno je, da vzamemo svoje železne megle in gorjake ter krepko očistimo naše domove, v katere bomo zanesli čisto, zdravo in močno obrtniško zavest.

pregledno pokaže vse ogromno delo, ki je združeno z nastankom, razvojem in napredkom slovenskega novinarstva, pri tem pa opozori tudi na koristi, ki jih je narod imel in jih vsi sloji še imajo od časopisja.

Razstava slovenskega novinarstva mora biti in tudi bo kulturni dogodek prve vrste!

Da pa razstava ta svoj visoki cilj doseže, prirede novinarji razstavo s sodelovanjem Društva tiskarjev v Sloveniji, Zveze organizacije Saveza grafičnih radnika-ca Jugoslavije v Ljubljani, ljubljanske podružnice Udruženja grafičnih faktorjev Jugoslavije, časniških in časopisnih podjetij, Ljubljanskega velesajma ter odličnih kulturnih in gospodarskih strokovnjakov.

Da bo res ves jesenski ljubljanski velesajem v znamenju slovenskega novinarstva, je pa potrebno tudi

SODELOVANJE VSE SLOVENSKE JAVNOSTI

ter se zato obračamo na njo s pozivom, naj pomaga pri iskanju in zbiranju razstavnega gradiva. Trdno smo prepričani, da ta naš poziv ne bo zaman, saj je doslej razstavni odbor povsod pri Slovencih, kamor koli se je obrnil, naletel na največjo pripravljenost za sodelovanje.

Živo pa se zanimajo za razstavo slovenskega novinarstva tudi drugod po Jugoslaviji in celo v tujini. Več znanstvenikov svetovnega slovesa je odboru zagotovilo in deloma tudi že izkazuje svojo pomoč. Važno je, da tudi slovenska javnost stori svojo dolžnost!

Izreden dogodek letošnjega leta bo razstava slovenskega novinarstva in s sodelovanjem vse slovenske javnosti mora biti tudi trajnega pomena za Slovence ter mogočen podnet za napredek slovenske kulture.

Zato smo kot poklicni novinarji in redni člani ljubljanske sekcije JNU z veseljem prevzeli častno predsedstvo razstavnega odbora ter

VABIMO VSO NAŠO JAVNOST,
da pripravljalnemu odboru pomaga pri zbi-

sega obrtnika, je omeniti konkurenco kaznilniških rokodelskih delavnic. Zbornica naj odločno intervenira pri odločujočih činiteljih, da se v teh zavodih, zlasti v mariborskem in ljubljanskem prepove prevzemanje privatnih naročil, ker se s tem ogroža obstoj legalnih rokodelskih mojstrov. Pošteni rokodelski pomočniki pa se z deli kaznjencev tirajo v brezposelnost.

Obrtni odsek: rentno zavarovanje:

1. Novelira naj se zakon o zavarovanju delavcev in s primernimi predpisi v izvršilnih uredbah revidira:

a) vplačani prispevki za zavarovanje delavcev za primer onemoglosti, starosti in smrti se v primeru prihoda zavarovancev v samostojni obrtni poklic po odbitku režijskih stroškov zbirajo v poseben donosno naložen sklad.

b) čim se uvede zavarovanje obrtnikov za primer onemoglosti, starosti ali smrti v smislu določb § 384. o. z., se ta sklad izroči krajevno pristojni obrtniški zavarovalni instituciji.

2. Min. za trg. in ind. naj nemudoma izda na podlagi § 384. o. z. uredbo o zav. obrtnišva in sicer tako, da se uvede za enkrat obvezno zavarovanje za primer onemoglosti, starosti in smrti, ostale paloge zavarovanja pa postopoma.

3. Zavarovanje obrtnišva je izvesti po načelu čim širše samostojnosti poedinih zavarovalnih institucij, po okoliših poedinih zbornic.

Josip Rebek: Za obrtnike kovinskih strok naj se doseže pobiranje skupnega davka za kovinske stroke že pri surovinah in naj se oprosti obrtnik teh strok plačevanja skupnega davka.

Načrt uredbe o pobijanju nelegalnega obrtovanja.

Kot doznavamo je gosp. minister trg. in industrije glede nelojalne konkurence že osvojil načrt uredbe o pobijanju nelegalnega obrtovanja. V tej uredbi so osvojeni predlogi o prepovedi dela in zatvoritvi delavnice ter zaplenbi orodja. Ni pa se mogla uvaževati zahteva o kaznovanju tretjih oseb, ki dajejo delo neupravičeni osebi.

ranju sredstev in gradiva za to splošno poučno in koristno razstavo ter se že sedaj pripravljala na obisk te velevažne narodne manifestacije.

Ljubljana, 1. majnika 1937.

ČASTNO PREDSEDSTVO RAZSTAVE

SLOVENSKEGA NOVINARSTVA:

Dr. Anton Korošec l. r. min. za notr. posle.
Dr. Albert Kramer l. r. minister n. r.
Dr. Fran Kulovec l. r. minister n. r.

17. mednarodni velesajem v Ljubljani pod pokroviteljstvom Nj. V. kralja Petra II.

34. velesajmska razstavna prireditve

5.—14. junija 1937.

Spomladanski velesajem v Ljubljani je vsakoletna najpomembnejša gospodarska manifestacija ne samo Slovenije, marveč vse države, ki služi zlasti razmahu našega celokupnega gospodarstva in medsebojnemu spoznavanju jugoslovenskih in inozemskih producentov in konzumentov.

Ljubljanski velesajem nazorno dokumentira potrebo sodelovanja vseh gospodarskih panog, potrebo harmonije in solidarnosti vseh gospodarskih strok. S tem, da razvijamo obrt, trgovino in industrijo, koristimo kmetu in delavcu. Složno sodelovanje vseh gospodarskih sil našega naroda je zlasti v teh časih potrebno. Zavest te solidarnosti mora pojačiti čut socialne pravičnosti, ki je prvi predpogoj za skladen razvoj vseh gospodarskih panog.

Ljubljanski velesajem nam dokazuje, kako nam je lastna država potrebna, da se lahko gospodarsko izživljamo in v njenih širokih mejah izmenjavamo svoje dobrine, ki jih je ustvaril naš um in zgradila domača roka.

Naj bi tudi letošnji ljubljanski velesajem rodil najboljše in najplodnejše uspehe.

Velike ugodnosti za posetnike ljubljanskega velesajma: 50% popust na jugoslovenskih železnicah: Potovanje v Ljubljano od 31. maja do 14. junija. Povratek od 5. do 19. junija.

Železniški popusti na inozemskih železnicah: Avstrija 25—33 $\frac{1}{2}$ %, Poljska 33%, Bolgarija 50%, Italija 30%, Nemčija, Francija, Grčija, Madžarska, Rumunija, Češkoslovaška in Švica 25%.

Spomladanski velesejem podaja zlasti sliko obrtniške in industrijske proizvodnje.

I. Strojna in kovinska industrija, fina mehanika. V oddelku za strojno industrijo bodo prikazani vsakovrstni stroji za obrt, razni mlinski stroji, mesarski stroji, stroji potrebni v domačem gospodarstvu in gospodinjstvu, kakor šivalni stroji, hladilne naprave, poljedelski stroji, peči itd.

II. Radio in elektrotehnika, razsvetljava.

III. Razstava avtomobilov, motornih koles in koles.

IV. Razstava pohištva in stanovanjske opreme ima že svoj renome. Na razstavnem prostoru od preko 1.500 m² obsega bo razstavljeno pohištvo in stanovanjska oprema ter tapetniški izdelki. Naši obrtniki v tej stroki so v zvezi z domačimi arhitekti vložili mnogo truda, da bo razstava čim boljša. Tej razstavi so priključeni še razni izdelki iz lesa, pletarstvo, ščetarstvo, lesene igrače in pa znameniti kolarski izdelki, ki bodo vsebovali pač vse vrste vozov od kočije preko giga, zapravljičeka, brega, koleslja, do ročnega vozička, cize in vozička za mlekarice.

V. Usnje, torbarstvo, galanterija, tekstil, konfekcija, klobučarstvo in preproge.

VI. Oddelek za papir, lepenko in pisarniške potrebščine.

VII. Kemična industrija.

VIII. Stavbarstvo.

IX. Glasbila.

X. Steklo, porcelan, keramika, bižuterija. Steklo bo zlasti domačega izvora, medtem ko bomo videli v keramiki poleg domačih tudi bolgarske izdelke.

XI. Razstava živil.

XII. Razstava male obrti je prirejena v posebnem oddelku. Naše najmanjše in še šibke, vendar v izdelavi že prvovrstne obrtnike združuje banska uprava oziroma nje Urad za pospeševanje obrti v posebnem oddelku in jim potom razstave nudi razvojne možnosti.

XIII. Razstava tobačnih izdelkov monopolne uprave.

XIV. Gospodinjstva razstava.

V velikem razstavnem paviljonu K bo prirejena modna revija. Dvakrat dnevno, popoldne in zvečer, bodo naši najboljši domači modni saloni, modistke, čevljarji in čevljarne, frizerji ter šivilje prikazale najmodnejše modne kreacije za dame in gospode, perilo, kopalne obleke itd.

XV. Lovska razstava.

XVI. Živalski vrt prikaže Zoološko društvo v Ljubljani z vso dlakasto in pernato divjadjo naših gozdov.

XVII. Razstavo malih živali priredi društvo živalcev.

XVIII. Vzorni sadni vrt.

Seveda ni mogoče naštetih vseh zanimivosti, ki jih bo nudil letošnji ljubljanski velesejem. Vse to je treba videti, ker se ne more opisati. Vsekakor pa lahko še navedemo, da bo na velesejmu preko 600 razstavljalcev iz 14 držav razstavljalo najraznovrstnejše predmete.

Ko obiščete ljubljanski velesejem, ne pozabite na divne prirodne krasote Slovenije in ožje ljubljanske okolice. Ugodne železniške in avtobusne zveze Vas povedejo v primeroma kratkem času med gorске velikane in dolensko prijazno gričevje.

Ljubljana Vas vabi, prihitite, sprejela Vas bo gostoljubno.

in ostalo pecivo, razen poslednjo nedeljo pred božičem.

Gornja naredba ne velja za lekarne, podjetja za prevažanje oseb za javno potrebnost, za garaže, za obratovalnice na železniških postajah, za obratovalnice za prodajanje čokolade in slaščic, kolačev in čaja v bioskopih, gledališčih in zabaviščih,

Naša pravna vprašanja: Zbornica za TOI poroča

Obrtnice pravice elektroinstalaterjev

Elektroinstalaterji lahko izvršujejo sami inst. električne napeljave in motornega ter gen. pogona v skupnem do 15 KW na vsako stavbo, ne glede ali ima stavba eden ali več priključkov. Isto velja če je na glavnem priključku več stavb. Druga meja njegovih pravil je napeljava 100 priključkov na 1 merilec. Ako izvršuje le razsvetljavo tedaj je upravičen, da instalira 375 svetilnih teles in najmanj 4 merilcev.

Obrtni značaj slaščičarn.

Vedno je obstajal običaj, da se je smatralo za pravico obrtnikov slaščičarsko-sladoledarske stroke, da smejo nuditi kupcem svojih izdelkov tudi možnost, da jih použijejo v prodajnem prostoru. V ta namen imajo skoro vse slaščičarne tudi mizico in stole, da kupec použije slaščico sede. Slaščičar se nudi v takem primeru na krožniku in s slaščičnim priborom. To po starem ukoreninjenem običaju slaščičarji delajo na podlagi svojega slaščičarskega-sladoledarskega obrtnega pooblastila. Kakor se dosedaj ni smatralo poslovanje slaščičarske obrti za gostinski obrt, se iz razlogov prirode tega obrta in nujne potrebe tudi v bodoče ne more smatrati za neke vrste gostinski obrt, četudi se prodani proizvodi konzumirajo s priborom in sede pri mizi, ne glede da mora ureditev ter število miznih stolov odgovarjati gori opisanemu obsegu in potrebi. Bilo bi v nasprotju z določili zakona o obrtih samega, ako bi se slaščičarski obrt, ki je uvrščen kot rokodelski po § 23. o. z., naenkrat smatral za gostinski obrt. Gostinski obrti se tudi po novem obrtnem zakonu v bistvu niso izpremenili, temveč v glavnem obstojajo tako kot nekdanj. Ako bi se slaščičarju ali sladoledarju dopuščalo prodajanje svojih izdelkov samo za konzum izven prodajnih prostorov, bi se s tem dejansko onemogočilo izvrševanje tega obrta, ki ima ravno tako tradicijo kakor gostinski. To mišljenje Zbornice naj bo merodajno v zvezi z namero, da se slaščičarsko-sladoledarska obrt prevede v gostinsko obrt.

Banovinska trošarina na obleke in čevlje

Ponekod so organi finančne kontrole popisali za pobiranje nove banovinske trošarine čevlje in obleke tudi po obrtniških delavnicah, odnosno pri obrtnikih. Tak postopek ni pravilen, ker ni osnovan na zakonu. Zbornica namerava podvzeti korake, da se taki popisi razveljavijo, ker obrtniki za svoje izdelke (čevlje in obleke) ne podlegajo plačilu trošarine.

Izprememba dimnikarskega pravilnika.

Združenje dimnikarskih mojstrov v Ljubljani je poslalo Kraljevski banski upravi resolucijo, v kateri zahteva, da se na deželi izvaja strožje nadzorstvo nad kurilnimi napravami. Požari so se v podeželju začeli v zadnjem času zelo pogosto pojavljati, pri čemer so redki primeri, da bi se ugotovilo krivca. Upravičen je sum, da je marsikateremu požaru vzrok slabo nadzorstvo in ometanje kurilnih naprav. Dimnikarski mojstri so sami svoječasno pristali na to, da se omogočijo na deželi olajšave v korist kmečkim prebivalstvu. Tudi Zbornica je to priporočala. Toda ta pristane je bil le pogojen, če bodo pristojna oblastva, zlasti občine in požarnogledne komisije vestno opravljale svoj posel. Iz pritožbe dimnikarjev pa bi bilo sklepati, da se doslej to ni izvršilo, kar je v škodo privatni in javni lastnini.

Sušmarstvo v zidarski stroki.

Zidarskemu obrtniku se gode zadnje čase velike krivice s strani sušmarstva. Zbornica je zahtevala konkretne podatke z dokazi. Prejela je odgovore, iz katerih je razvidno, da sušmarji radi ovažb groze ovajateljem in da baje tudi orožniki s svojim ponašanjem dajejo povod, da se pri zadeti ne upajo več ovajati oseb, ki neupravičeno izvršujejo obrt. V tem slučaju gre izrecno za interese zidarskih mojstrov v Novem mestu, toda tudi drugi kraji niso izvzeti. S strani Zbornice je bilo na sreska načelstva poslanih brez števila vlog z zahtevo, da se v vsakem slučaju uvede takojšnje postopanje in krivce strogo kaznuje.

Povečanje števila vajenk v frizerski stroki

Na zahtevo nekaterih združenj, da se dovoli povišanje števila vajencev v frizerski stroki, izjavlja Zbornica, da zaenkrat ne more priporočati, da bi se število razmerje vajencev v brivsko-frizerski stroki sploh izpreminjalo in da zato tudi ne more priporočati kake izjeme, ker je v splošnem zaposlenih že sedaj toliko število frizerskih vajenk, da pomnožitev ni potrebna.

Komasacija obrtnih združenj.

Na dnevnem redu tekočih sej obrtnega odseka Zbornice za TOI v Ljubljani je

za industrijske obrate in za gostinske obrate, za kar veljajo posebni predpisi.

Kršitev te naredbe se kaznuje z globo od 50 do 3000 din. Kazen izreka prvostopno upravno oblastvo. Proti razsodbi pa je možna pritožba na bansko upravo. Kazni se stekajo v sklad za obrtno in trgovinsko šolstvo pri banski upravi.

vprašanje reorganizacije obrtnih združenj. Z ozirom na željo zainteresiranega obrtništva, ki hoče od svojega združenja popolno zaščito svojih pravic, je želeli, da se to vprašanje obravnava vestno in v skladu z zahtevami obrtnikov. Po večini so slučajni ko združenja niso sposobna uspešno izvršiti svoje posle. Mnoga združenja se na pozive Zbornice, Okrožnih odborov in drugih upravnih oblasti sploh ne ozirajo, posebno ne vršijo svojih dolžnosti, ki jim jih nalaga § 392. o. z. Predvidene so torej razne združitve, ker dosedaj prizadeta združenja niso dala dovoljnega jamstva za uspešno delo in je torej po § 356. o. z. podan razlog za ukinitve in spojitve v širši delokrog združenj. K temu problemu se še vrnemo ob priliki z navedbo spremembe in razlogov, ki so morali biti upoštevani.

Banska uredba za fotografe.

Uredba, ki jo je banska uprava predložila v zvezi s fotografsko stroko, da se pokrajinska fot. obrt in portretna fot. obrt izločita iz istovrstnih obrti in postaneta sorodni, naj se po naziranju Zbornice uveljavi za sledeče občine: Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj, Kranj, Jesenice, Bled, Kamnik, Novo mesto, Kočevje, Stična, Trzin, Prevalje, Ljutomer, Dravograd, Črnomelj, Litija, Šk. Loka, Trbovlje in Laško.

Obseg obrtnih pravic mehanikov pri sestavljanju koles.

Sestavljanje (montiranje) koles iz uvoženih delov je smatrati za opravilo, ki spada v delokrog mehaniških obrtnikov. To delo zahteva spretnost in izvežbanost, zanj je potrebno mehaniško orodje in primerna delavnica, kakor jih imajo mehaniški obrtniki. Dejstvo je, da tvori to opravilo v praksi poleg raznih popravil glavni predmet mehaniškega obrta. Pri sestavljanju koles je treba izvršiti radi prilagoditve raznih delov in njihovega skladnega delovanja tudi popravila, piljenja, rezanja itd. Vse to pa spada v mehaniško stroko in ne v delokrog trgovca. Trgovec s kolesi in njihovimi deli in potrebščinami je upravičen prodajati le kompletna kolesa in poedine dele. Na kolesu, ki ga prodaja, je upravičen napraviti le kako malo izpremembo, da ga prilagodi potrebam kupca, n. pr. izmenjati pnevmatiko, ročaje na vodilu ali svetiljke, ne pa kolesa razstavljati, zamenjavati in predelovati poedine važnejše dele, jih pleskati itd. Prav tako sme poedine dele prodajati, ne pa jih prenavljati, ali celo iz njih sestavljati kompletna kolesa.

V konkretnem primeru je trgovec s tem, da je sam sestavljal kompletna kolesa in pri tem uporabljal celo mehaniške usposobljene pomožne delavce v posebni, z mehaniškim orodjem opremljeni delavnici, gotovo prekršil svoj delokrog ter neupravičeno izvrševal dela, ki so pridržana mehaniškim obrtnikom. Isto velja tudi za sestavljanje zračnih sesalk.

Uvedba skupnega davka kovinske stroke

Zbornica je na plenarni seji dne 20/IV. 1937 soglasno sklenila naprositi ministristvo, da skupni davek za kovinske stroke, ki so navedene pod P. T. 647—763 poreske tarife za skupni davek, tako kombinira, da bi predelava raznih kovin bila vsebovana že v skupnem davku, ko bi se plačal na železo, aluminij, svinec, cink, cin, nikel in baker.

Kovinske stroke so na našem področju jako številno zastopane. Zanje bo pomembno kombiniranje skupnega davka na kovino izdatno ugodnost. Ta ugodnost bi ne bila za finančno upravo brez pomena, kajti s predlagano preureditvijo bi imela absolutno sigurnost, da je davek na predelavo v celoti plačan, dočim sedaj te sigurnosti nima, ker je vsekakor dvomljivo, ali je s skupnim davkom zadet res ves dejanski promet. Ob uvedbi skupnega davka je imela finančna uprava še gotove pomisleke, ker ni imela zadostnih podatkov, kako naj davek izračuna. Med tem je pa gotovo že dobila podatke, odnosno bi jih ji ne bilo težko pribaviti. Ako je bilo mogoče skupni davek kombinirati pri lesu, papirju, usnju, tkaninah itd., bo to gotovo mogoče tudi pri kovinskih stroki.

Pri tem naj se ozira na to, da kovine na našem področju s tem, da pridejo v roke obrtnika, ki jih predela, napravijo praviloma le dva prometa: od tovarne na trgovca in od trgovca na obrtnika. Cene se vsakokrat zvišajo za 8%. Poleg tega je upoštevati, da več nego polovico kovin predela industrija, ki kovine izdeluje.

Opozorilo! Cenjene naročnike opozarjamo, da so upravičeni prevzemati naročnino samo oni inkasanti, ki se izkažejo z legitimacijo uprave. Radi hitrejšega poslovanja pa prosimo nakazilo potom poštne položnice. (Številko ček. računa najdete na 1. strani, desni gornji kot.)

Odpiranje in zapiranje obratov

Na osnovi čl. 47 ministrske uredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic in o delovnem času pomožnega osebj, nadalje na osnovi § 428. obrtnega zakona in uredbe o omejitvi nočnega dela v pekovskih podjetjih je ban dravske banovine predpisal naredbo o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v dravski banovini. Ta naredba je objavljena v »Službenem listu« od 1. maja in stopi v veljavo s 15. dnem po objavi, ko preneha veljati dosedanja naredba od 6. maja 1930.

Nova uredba, katero v naslednjem izveščku objavljamo, prinaša nekatera važna izpremenjena določila. Delovni čas je sicer ostal v glavnem neizpremenjen, vendar so v nekaterih strokah omejitve večje kot so bile prej. Za slaščičarne je obratovanje zmanjšano na 7—20 (poleti ostane kot doslej 7—21) Nadalje je skrajšan čas za mesarje na 16—19, mesto 10—20 kot doslej. Tudi prodajalnam svežega cvetja je čas skrajšan za ½ ure.

Za pekarnice je nov delovni čas od 3—15, (doslej 4—20) pri dveh izpremembah 3—9 (4—20). Raznašanje kruha se lahko začne že ob 5.30 doslej ob 6. Nova uredba delovnega časa je zlasti prizadela pekovske obrtnike, katerim niso bile upoštevane njihove dosedanje predstavitve glede delovnega časa. Nedeljski počitek je razširjen v Sloveniji še na Ptuj, Trbovlje, Jesenice, Brežice in Sevnico. Nedeljsko delo v mesnicah je skrajšano od 5—10 na 5—9 dopoldne, pa še velja to v nekaterih krajih samo za čas od 15. maja do 15. septembra. Novo je tudi, da morajo biti trgovinske in obrtne obratovalnice zaprte v Ljubljani, Mariboru in Celju na vse verske katoliške praznike.

Obrtne obratovalnice

Obrtne obratovalnice smejo biti, kolikor ni drugače določeno, odprte vse leto od 7. do 12. in od 14. do 19.; v vaseh se smejo zjutraj odpreti eno uro prej in zvečer zapreti eno uro kasneje ter obratovati tudi preko poldneva.

Brivske, frizerske in kosmetične obratovalnice smejo biti odprte vse leto od 7.30 do 12. in od 14. do 19., ob sobotah in pred prazniki (ko so obratovalnice ves dan zaprte) pa do 21. ure. **Obratovalnice za likanje perila, čiščenje in barvanje** smejo ob sobotah in pred prazniki obratovati do 20. ure, pri dveh izmenah pa od 3. do 19. ure; pripravljala dela (kurjenje, pristavljanje kvasa in mešanje testa) pa se sme pričeti ob 24. uri. Raznašanje kruha pa se ne sme pričeti pred 5.30. **V slaščičarskih delavnicah** se sme obratovati od 5. do 16. ure, v mesarskih delavnicah, kjer se kolje živina in predeluje meso, pa od 4. do 17. in pri dveh izmenah do 20. ure.

Izjemne določbe

Preko poldneva smejo biti odprte vse trgovinske in obrtne obratovalnice, če je to neizogibno potrebno, da se prepreči kvarjenje blaga in ob dneh mesečnih in letnih sejmov ter tedenskih sejmov, če jih ni več nego tri na teden. Dovolila daje upravna oblast prve stopnje. V teh primerih pa je prepovedana prodaja blaga. Preko poldne smejo biti odprte podkovnice konj in avtomehanične delavnice za nujna opravila in za oskrbo vozil z mazilom in pogonskimi sredstvi.

Ob nedeljah in praznikih

Vse trgovinske in obrtne obratovalnice morajo biti zaprte ob nedeljah in praznikih, kolikor niso dovoljene izjeme.

Ob nedeljah smejo biti odprte največ dve

uri dopoldne trgovinske in obrtne obratovalnice v vseh krajih razen v Ljubljani, Celju, Mariboru, Ptuj, Trbovljah, Jesenicah, Brežicah, Sevnici in v Kranju, in sicer tako, da se morajo zapirati pozimi najkasneje ob 11. poleti pa najkasneje ob 10, kar določa upravno oblastvo prve stopnje po zaslusanju občinske uprave ter delodajalskih in delojemalskih organizacij.

Ob nedeljah smejo biti dopoldne odprte prodajalnice pekarskih izdelkov, podjetja za nakladanje in razkladanje na železniških postajah ter za prevažanje blaga, prodajalnice mleka, cvetličarne, brivske obratovalnice, nadalje frizerske obratovalnice (razen v Ljubljani, Mariboru in Celju), prodajalnice svežega in prekajenega mesa ter klobas od 5. do 9. ure (v Ljubljani, Mariboru, Celju, Jesenicah, Javorniku, Koroški Beli in Trzinu) v času od 15. maja do 15. septembra) in obratovalnice z življenjskimi potrebščinami, ki ne prodajajo drugega blaga.

V nedeljah smejo biti odprte ves delovni čas slaščičarne in samostojne prodajalnice monopolskih predmetov, fotografske obratovalnice, pogrebni zavodi, prodajalnice novin in časopisov, ter barake in stojnice pri cerkvah za prodajo nabožnih predmetov, igrač, sladoleda, medicinskih izdelkov in kruha ob cerkvenih slavnih in praznikih (v krajih do 5000 prebivalcev smejo biti ob teh dneh odprte vse trgovinske obratovalnice).

Nadalje smejo biti odprte ves delovni čas trgovinske in obrtne obratovalnice poslednjo nedeljo pred božičem, in ob takih nedeljah, če je praznik, ko morajo biti obratovalnice zaprte ves dan, na soboto ali ponedeljek.

Prazniki

Ob državnih praznikih mora počivati delo ves dan na rojstni dan Nj. Vel. kralja (6. septembra) in na dan zedinjenja (1. decembra), za največ dve uri pa v času med slovesno službo božjo na Vidov dan (28. junija) in na praznik sv. Cirila in Metoda (5. junija).

Ves dan morajo biti obratovalnice zaprte na novega leta dan, na praznik sv. Treh kraljev, na Telovo, na dan vseh svetnikov in na božični dan; v Ljubljani, Mariboru in Celju pa tudi na vse verske praznike katoliške veroizpovedi (izjema velja za Celje za praznik sv. Jožefa 19. marca).

Popoldne morajo biti obratovalnice zaprte na praznik sv. Jožefa (19. marca), kar pa ne velja za sreza Murska Sobota in Dolnja Lendava, na veliki petek v srezi Murska Sobota, na drugi velikonočni dan, na praznik Vnebohoda, na drugi binkoštni dan, na dan sv. Petra in Pavla (29. junija), na praznik Marijinega Vnebovzeta (15. avgusta), na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja (8. decembra) in na drugi božični dan (26. decembra).

Določbe glede obratovanja v nedeljah veljajo analogno tudi za praznike, razen glede odpiranja obratovalnic za dve uri dopoldne. Na božični večer in na veliko soboto morajo biti pisarne industrijskih podjetij in denarnih zavodov zaprte vse popoldne, trgovinske in obrtne obratovalnice ob 17., specerije in trgovine z živili ter frizerske delavnice pa ob 19.

Krošnjarenje in izvrševanje obhodnih obrti je ob nedeljah in praznikih prepovedano. Izjemno se smejo tudi ob nedeljah in praznikih prodajati po ulicah in javnih lokalih do 22. ure cvetlice, kočevski predmeti, sadje, kuhane klobase, poleti pa ob istih pogojih še brezalkoholne pijače in sladoled. Novine pa je dovoljeno prodajati ob nedeljah in praznikih po ulicah in javnih lokalih do 23. ure. Ob nedeljah je ves dan prepovedano v pekarnah izdelovati kruh

Najnoviji gospodarski in stanovski vestnik

× Ban Savske banovine in upravnih mest Beograda sta v smislu uredbe o minimalnih mezdah že izdala potrebne navedbe za svoja področja. Za nekvificirane delavce preko 18 let znaša minimalna meza v krajih preko 5000 preb., 2.— Din na uro, v krajih izpod 5.000 preb. pa 1.80 Din. Za nekvificirane delavce izpod 18 let znaša min. meza v krajih nad 5000 preb. 1.50 Din v krajih izpod 5.000 preb. pa 1.35 Din na uro.

× Prometni minister je imenoval nov tarifni odbor pri prom. min. Od Slovencev so imenovani v odbor: gen. tajnik ZTOI g. Mohorič Ivan, ravnatelj dr. Basaj, ing. Milan Lenarčič in ravnatelj dr. Vrhunec.

× Na plenarni seji obrtno zbornice v Zagrebu je bilo zahtevano, da se čimprej izvede uvedba o zavarovanju obrtnikov, v pogledu spremembe fin. zakona, pa se predlaga, da se pavšalni sistem obdavčenja malih obrtnikov predpiše tudi za mesta preko 20 tisoč preb. poleg tega naj se pavšal stopnjuje, da bo pavšal drugačen za mesta od 5—10 tisoč, od 10—15 in od 15—20 tisoč preb.

× Ljubljansko združenje jugosl. inžen. in arhitektov je sestavilo program najnujnejših javnih del, ki bi se morali v dobi 20—30 let izvršiti v Sloveniji in ki predstavljajo stvarno gospodarske zahteve Slovenije. Načrt, katerega so prinesli vsi dnevniki obsega predloge, železniških del, elektrifikacij javnih hidrotehničnih in pogozdovnih del, izvedb cest in mostov ter raznih javnih poslopij. Ker ta program ni več le prošnja, da se milostno nakloni tudi Sloveniji kako delo temveč zahteva vsega našega gospodarstva je pričakovati, da se bo ta naš minimalni program javnih del pričel načrtno izvajati.

× Zanatlija prinaša pod vprašanjem ali je dovolj za mojstrsko usposobljenost 3 letna pomočniška doba, zahtevo, da se mora pri mojstrskih izpitih v interesu obrti same postopati bolj rigorozno. Mojster naj ne bi bil usposobljen za samostojnost pred 30 leti starosti. Med tem naj bi se pomočnik izobraževal v raznih prosvetnih tečajih, tako da bi bil v svoji obrti res vsestransko podkovan. To naj izpitne komisije tudi upoštevajo in ne pa da se kar avtomatično: »Kaj hočemo drugega kot ga izpustiti, ko pa je takso že plačal,« na račun človekoljubnosti, dopuščati da pridejo v obrt nezadostno kvalificirane moči.

× V nekem slovenskem tedniku beremo zanimivo poročilo »Skozi Batine tvornice«, kjer je rečeno, kar nam je sicer vsem znano: Povsod vlada enoličnost, ljudje so apatični do svoje okolice. Tvornica je urejena po ameriškem sistemu na trak. Delavstvo stoji ali sedi vzravnan ali sključeno kot pač zahteva gib za dotično potezo ob traku. Vsak delavec je dolžan napraviti v gotovem kratko odmerjenem času svoje delo. Če vsega ne dovrši se mu odtegne pri plači. Tudi šola je v službi Bate. Ko dovrši 14 letni fant učno dobo, ve da postane »sodelavec Bate«. Ves pouk od računstva preko vseh predmetov je prežet z osnovno mislijo: Velicina, korist, sreča za človeštvo itd. »Batinah tvornic!« Ideal tvorniškega vodstva je, da se fant s 17 leti poroči in si ustvari družino, kajti s tem je navezan na tovarno in avtomatično skrbi za tovarniški naraščaj, kajti s 35 leti je vsak Batin sodelavec (tako se imenuje nameščenec v tovarni) duševno in telesno popolnoma izčrpan in je treba nove moči.

× Elektrotehniški Vestnik prinaša zanimivo razsodbo v zadevi kolkovanja računov za porabljen el. tok v zvezi s tarifno postavko 34. t. z. Električna podjetja niso dolžna računov kolkovati, ker vršijo samo posel državnega inkasanta trošarine in torej te odškodnine nimajo značaja lastnih terjatev, izvirajočih iz njih posla. Toliko v vednost.

× Obrtniki — elektroinstalaterji in elektrotehniški so upravičeni prodajati vse kar spada v njihov delokrog. To izjavo je podala Zbornica v Zagrebu z ozirom na dosedanje krivo tolmačenje predpisov. V manjšem obsegu sme torej prodajati tak obrtnik vse predmete, ki spadajo pod njegovo obrt pa če tudi ne izvršuje posamezne instalacije.

× »Zanatlija« objavlja podatke o vrednosti posrednih obrtniških del v primeri iz skupno vrednostjo izvršene stavbe. Podatki bodo zanimali zlasti naše stavbenike. Zemeljska dela znašajo 1.5%, zidarska 16.5%, material za zidarska dela 20%, lesna dela in material za tla 14.5%. Pokrivanje strehe in material 2.5%, asfaltna dela in material 0.7%, kamnoseška stuka-terska in sl. dela z materij. 30%, kovaška dela in železnina 2%, ključavničarska dela z materijalom 4%, mizarska dela 11 odstot, kleparska 4.8%, slikarska 5%, tapetirska 0.5%, keramična 4%, steklarska 1.5%, instalacija plina, elektrike in sl. 1.7 odstot, razno čiščenje stavbe itd. 3%. Po tem si lahko približno vsak napravi sodbo o posameznih proračunih.

× XXIX. glavna letna skupščina Savez hrvatskih obrtnikov se vrši na Binkošti v Djakovem.

Naročniki, zamudniki!

Poravnajte zaostalo naročnino. Z nerednim plačevanjem naročnine, ki je edini vir naših dohodkov, nam zelo otežujete redno poslovanje in nam povzročate nepotrebne stroške. Ne pozabite, da je napredek našega glasila odvisen od Vašega sodelovanja. Zavedajte se, da je napredek in obstoj lista odvisen le od tega, kako izpolnjujete svoje obveze napram njemu. Te obveze so: redno plačevanje skromne naročnine in pridobivanje novih naročnikov. Jakost našega lista predstavlja našo moč. Agitirajte torej zanj ob vsaki priliki in mu pridobivajte novih naročnikov. Opozarjamo Vas na nagradni razpis za one, ki plačajo naročnino do konca tega meseca. Če niste imeli lepše prilike, da pridete do zlatega nalivnega peresa ali novega kolesa kot tokrat. Zato nakažite še danes celoletno naročnino v znesku Din 40.—

Ker hočemo dobre, sodobne ceste, želimo zanje skrbeti

Društvo za ceste v Ljubljani je sklicalo 6. t. m. anketo o cestnem fondu. Sprejeto je bilo soglasno stališče, da se predloženi cestni fond odkloni, ker bi po načrtu o tem cestnem fondu imeli samo dolžnost plačevanja brez odločevanja, kako naj se denar cestnega fonda uporabi. Ceste bi se gradile po nasvetih raznih ministrov predvsem na jugu, mi pa bi morali plačevati za te ceste. Na vsak način pa bodo nastale s sprejetjem cestnega fonda nova bremena za naše gospodarstvo. Z ozirom na to, da naš človek nikakor ne prenese več novih bremen naj bi se sredstva našla iz že obstoječih davčnih virov, ne da bi se predpisovale nove dajatve. Na anketo je bila sprejeta resolucija, ki so jo predstavniki društva zagovarjali na konferenci v Beogradu dne 9. t. m., na kateri pa niso bili sprejeti vsi predlogi ljubljanskega cestnega društva. Sklenjeno je, da se na posameznih področjih vpraša vse gospodarske panoge za mišljenje, ki jih bo nato društvo predložilo glavni upravi. Prepričani smo, da bo sprejeto v celoti stališče slovenskih gospodarskih krogov.

Kaj bo z obrtniki v mestih z nad 20.000 prebivalcev

Razširjeni sistem pavšaliranja obsega vsa mesta do 20.000 preb. O tem smo imeli priliko že pisati ter se bomo k zadevi še povrnili. Na vrsti je sedaj vprašanje malih obrtnikov v mestih preko 20.000 preb. (v našem slučaju Ljubljana in Maribor), ki se nahajajo v istem ako ne še v slabšem položaju nego mali obrtniki v manjših mestih. Velika večina malih obrtnikov v manjših mestih poseduje nepremičnine in ni direktno vezana na svojo obrt; mali obrtniki v večjem mestu so izpostavljeni bedi in izgubi svoje gospodarske samostojnosti v onem trenutku ko nastane najmanjši zastoj pri delu ali pa v slučaju nesreče, bolezni, smrti v družini in sl. Že to je velik vzrok, da se mora pavšalni davek razširiti tudi na vsa ostala mesta preko 20.000 preb. Ministrstvo proučuje to vprašanje v želji, da se tudi tem obrtnikom ustreže. Zbornice so predvidoma že zbrale potreben material ter je torej samo od hitrega poteka te akcije odvisno, da-li bodo obrtniki dobili tudi v Ljubljani in Mariboru pavšalni sistem v najkrajšem času.

Breskvar Franc slavi 60letnico samostojne obrti

60-letnico dela v knjigoveški stroki praznuje te dni g. Breskvar Franc iz Ljubljane. V današnji materialistični dobi so taki lepi jubileji obrtniškega dela velika redkost. Uglednemu obrtnišemu mojstru čestitamo k njegovemu prazniku obrtniškega dela, ki je nam vsem v ponos ter želimo, da bi ostal še dolgo, dolgo vrsto let čil in zdrav kot je sedaj v svoji visoki starosti 74 let; obrtniško delo, s katerim še vedno preživlja svojo družino naj mu prinese obilo blagoslova.

Združenje knjigovozov je počastilo njegov jubilej s prijateljskim in toplim družabnim večerom dne 1. t. m. in je bilo jublatu poklonjeno skromno priznanje.

Obrtniki, zavarujte se, starost vas čaka!

Zakaj se obrtnik prostovoljno ne zavaruje temveč čaka na višjo silo, da ga prisilno zavaruje? Vsi smo taki! To pa samo zato, ker nam pojem zavarovanja še ni dobro znan. Obrtnik zavaruje vse svoje delavce samo samega sebe pa pusti v negotovost. Tudi v slučaju obveznega zavarovanja, dajatve ne bodo nič manjše. Zato je naša dolžnost da se čimprej zavarujemo, da nas starost ne bo prehitela. Pri kalkulaciji svojega dela vračunamo dnevno 2—3 Din za lastno zavarovanje, da si preskrbimo brezskrbno starost, svoji družini pa prihranimo marsikatero grenko uro. Zveza obrtnih društev Dravske banovine v Ljubljani, (Beethovnova ul. 10. pritl.) daje vsa pojasnila kako se lahko zavarujete pri lastnem obrtniškem pokojninskem fondu.

Dopisujte v »Obrtni Vestnik«

Iz čevljarске stroke

NAŠA KOPITA

Pred 70 leti so čevljarji uporabljali kot model za nogo zelo primitivno kopijo noge, ki je imela zgolj za nastavek na prednji strani konico, na zadnji peto. Mojster je delal kopita sam, zato tudi njegova zaloga kopit ni bila velika. Takrat so bila kopita komaj polovico tako široka kot sedanja, kar je manjkalo v širini je mojster nadomestil s kosi usnja, n. pr. na nartu se je vtikal usnjen klin. Še tik do zadnjega časa je bil torej ustroj kopit zelo primitiven. Dandanes je izdelovanje kopit posebnost stroka in ko so zahteve v oblačilni stroki postale večje je tudi kopito doživelo veliko preureditev. Tudi čevljarji sami so se morali začeti bolj zanimati za anatomijo človeške noge, da tako ustrezajo bistvu zahtev današnjega higienskega obuvala.

PRENOS MERE NA KOPITO

Če govorimo o normalnem kopitu, tedaj mislimo na kopito, ki se uporablja za zdravo nogo. Pred seboj imamo obris, vtis in mero noge. — Važno je, kako se meri noga in kako se nato prenaša ta mera na kopito. Veliko mojstrov izvršuje to važno dolžnost površno, mere prenaša pa tudi še bolj površno na kopito. — Obris noge nam služi, da ugotovimo pravo dolžino, k temu pridejo koračni dodatki 1½ cm, pri koničastih oblikah pa tudi 2 in več cm. S centimeterskim merilom merimo:

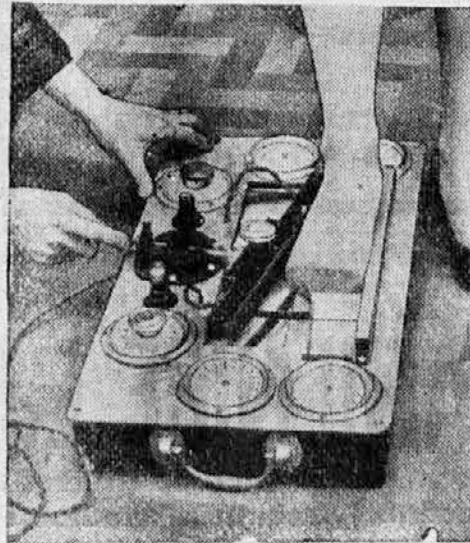
1. Dolžino na notranji strani noge, začeniši pri zadnji sredini noge pa do prednjega konca nad palcem.
2. Člen se meri poševno od notranjega člena in zunaj njega.
3. Nart se meri na sredini noge, na zunaj čez nart, srednje kosti noge, potem podnožno vzdolžno in zopet nazaj.
4. Petnica se meri pri pregibu noge okrog pete in nazaj.
5. Gleženj merimo tam, kjer je noga najtanjša, ter nekaj cm nad obema členkoma.
6. Meča t. j. gornji rob, ki se meri kot obseg noge v zahtevani ali predpisani višini.

Široka oblika in visoka, močna konica potrebuje manj dodatka, bolj pazljivi pa moramo biti pri členskih odnosno prstnih delih.

Dobro, mojstrsko delo ni samo na višini glede tehničnega izdelka, temveč mora pokazati, da se zna rokodelca prilagoditi nogi in želji odjemalcev. Zato zahteva dovršitev dela, posebno v današnjih časih popolno strokovno izobrazbo in umstveno sposobnost mojstra-rokodelca. Recimo mojster dandanes ne polaga dovolj važnosti na strokovno znanje. Konkurenčni izdelki, v tem slučaju mislimo na tovarniško obutev, se skušajo v gotovih slučajih, kljub temu, da so izdelani po tovarniškem sistemu, prilagoditi sodobnim zahtevam odjemalcev. To je tudi vzrok, da stranke zahtevajo tudi od čevljarja to, kar v današnjih časih lahko in tudi smejo zahtevati. V zvezi s tem zato tudi našim čevljarjem ne moremo nikoli dovolj priporočati, da se poslužujejo pravih mer in navedenih predpisov. Pri tem naj grejo vedno v svojih možnostih dalje in naj se dobro poudelijo o anatomiji človeške noge, ki je ravnotako različna, kot so obrazi ljudi medseboj različni. Ako odjemalec dobi od obrtnika dobro umerjen čevlj, posebno tak, ki trpi na kakšni napaki, tedaj bo z obrtnikom vedno zadovoljen in bo tudi plačal. Kolikor se zahteva. Mojster torej ne sme pozabiti, da zavisi vse od pravilne mere in pravilnega kopita. Pri nabavi kopit mojster tudi ne sme štediti, kajti ravno deloma radi tega hira čevljarjska obrt.

MODERNO KOPITO

Kakor pri vseh strokah igra moda tudi pri čevljarju veliko vlogo. V mislih imamo kopita, ki oblikujejo čevlj. Že nekaj let se stalno menjajo modne oblike, morda samo prehodno, toda naši mojstri to menjavanje očividno prezrejo. Ako so v modi visoke pete, tedaj je treba tudi celo zadnjo partijo pri kopitu vzdigniti. Vz gib pri kopitu je primerno votel, vsled tega se nartna partija dvigne, da dobimo pravilno širino; tretjina kopita je zato kratka, konjica pa mora biti močnejša.

Aparat za merjenje čevljarjskih mer

Iz ključavničarske stroke

Na zadnja naša poročila o kalkulacijah v ključavničarski stroki je prejelo uredništvo mnogo vprašanj, na katere radevolje odgovarjamo. Veseli nas, da je naša toliko toplega odziva naša poslednja razprava med ključavničarskimi mojstri, zato se bo tudi uredništvo potrudilo, da bo vsaka številka »Obrtnega Vestnika« prinesla vsaj kratek članek o sodobni kalkulaciji.

V naslednjem objavljamo nekaj primerov iz doposlanih vprašanj.

Ključavničarski mojster iz K. nam piše:

Cene mojega računa se zde naročniku zelo visoke. Prosim Vas za pojasnilo, kakšen režijski strošek smem upoštevati pri računu?

Odgovor: Vi bi radi vedeli kakšen pribitek za režijske stroške in zaslužek smete računati? Podlago za to Vam nudi delavska meza, ki jo v Vašem primeru navajate s 5.— Din na uro. Vzamemo to, da je to običajna krajevna meza pri Vas. V splošnem je ugotovljeno, da znašajo režijski stroški malega ključavničarskega obrata 130% na izplačano delavsko mezo. Ti odstotki se zvišajo po velikosti posameznega obrata ter se dajo za vsak posamezni obrat vedno in lahko ugotoviti. Za zaslužek je dopusten 20% pribitek.

Stranki se tedaj zaračuna delavska meza na uro kakor sledi:

Delavska meza	5.— Din
130% režijskih stroškov	6.50 »

11.50 Din

20% za zaslužek 2.30 »

Skupaj 13.80 Din

Za pomočnika, ki ga Vi plačate s 5.— Din na uro, morate tedaj računati Din 13.80 za vsako uro, če hočete, da boste krili svoje režijske stroške in da zaslužite zase komaj Din 2.30. Ako pa delate sam, tedaj ste pa upravičeni zaračunati si primerno delovno mezo z vsemi režijskimi stroški in običajnim pribitkom za zaslužek. In tako postopa vsak pošten obrtnik, ki se zaveda svoje tovarniške dolžnosti!

× Strokovni odbor ključavničarskih mojstrov v Ljubljani je imel 5. t. m. sejo kjer so bili sprejeti načelni sklepi o ustanovitvi zadruge v svrhu pozitivne delavnosti ključavničarjev. 23. t. m. se bo vršila širša seja, 13. junija pa bo v Ljubljani širši sestanek vseh ključavničarjev na kar že danes opozarjamo.

Iz nemškega obrtniškega pokreta

Nemški obrtniški svet je ravnokar uredil določbe glede mojstrskih izpitov. Po statistiki, ki je ravnokar objavljena je število mojstrskih izpitov v Nemčiji od leta 1933 do 36 narastlo od 26,993 tisoč na 67447; od tega je v letu 1936 napravilo 87.8% kandidatov izpit z uspehom. Izmed 1,529.598 obrtnih obratov sme imeti le 41.7 odstot v uku vajence. Glede števila vajencev v posameznih strokah je na prvem mestu stavbna, nato slede kovinarska, lesna, živilska, oblačilna in galanterijska. Od posameznih obrti, ki imajo zaposlene vajence je najštevilnejša dimnikarska in sicer skoro 100%. Nato sledi pekarska, kovaška, elektrotinst., bandažirska, ključavničarska, mešarska, kleparska in inst., tlakovalska, mizarska knjigoveška in slikarska stroka. Slikarji imajo samo v 45% svojih obratov nastavljene vajence. V splošnem odpade na 100 učnih obratov 83.8 vajenca. Po novi uredbi se mora vajenec vsakega ½ leta podvreči posebnemu vajeniškemu izpitu. V Frankfurtu, ki je tudi sicer središče nemškega obrtništva kjer se vsako leto vršijo vseobratni dnevi, se ustanavlja visoka šola za obrtniško vedo in delo ter Učni zavod in dom za inozemske obrtnike.

V pogledu starostnega zavarovanja samostojnih obrtnikov ima nemški obrtniški svet že ves elaborat in sicer se bo zavarovanje izvedlo postopoma. Starejšim obrtnikom se z rednim zavarovanjem ne more pomagati, ker bi morali preveč vplačati. Za nje bo uvedena posebna zavarovalna institucija, ki jo bodo podpirali vsi obrtniki, in ki bo pomagala samo najpotrebnejšim in najzaslužnejšim obrtnikom. Za sedanje mlajše in bodoče obrtnike pa bo vsak obrtnik sam odločal kot je zanj najbolj primerno, ali bo ostal pri privatni zavarovalnici ali pa se bo priključil splošnemu socialnemu zavarovanju. Toda zavarovan mora biti vsak. To je stanovska dolžnost in združena morajo pri tem pomagati, da se bo vsak zavedal svoje dolžnosti napram družini, obrti in državi.

Razne objave

VREDNOST DENARJA:

Uradni tečaj valut so naslednji:

Berlin:	100 mark	1744.52—1768.40.
Cürich:	100 frankov	996.45—1003.52.
London:	1 funt	214.49—216.54.
Newyork:	100 dolarjev	4333.50—4369.82.
Pariz:	100 fr.	194.2—194.70.
Praga:	100 kron	152.14—153.24.
Trst:	100 lir	228.94—232.03.

JERAS IVAN

Ljubljana, Celovška c. 74
se priporoča za vsa v sedlarsko,
torbarsko, jermenarsko in tapetniško
stroko spadajoča dela.

Nova trgovina

manufakture in krojaških potrebščin
je ravno kar otvorena.

LJUBLJANA — Kolodvorska ul. 24

ZELO NIZKE TOVARNISKE CENE!

Priporoča se

BRANKO MAKAR

JUGOGRAFIKA

IZDELUJE KLISEJE VSEH VRST

Tiskovna in založna družba z o. z.

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 23

TISKARNA**FRANJO JEREB**

LJUBLJANA — Celovška cesta 14
se priporoča pri nabavi tiskovin.

Telefon 35-52

Telefon 35-52

BAJEC ANT.

cvetličarna

Ljubljana — Pod Trančo

se priporoča cenj. občinstvu pri na-
bavi sopkov, vencov s trakovi vseh
vrst.

Na zalogi vedno sveže cvetje in
različne rastline. Telefon 32-22.

Širite „Obrtni Vestnik“!

Tušar Ferdinand

Ljubljana VII

PARNA PEKARNA

Medvedova ul. 30

Tel. 2393

BRATA MOSKOVIĆ — LJUBLJANA

priporoča svojo veliko zalogo spodnjega in zgornjega usnja.
Vse strojarske maščobe, kemikalije in strojila vedno na zalogi.

LOMBAR ANDREJ

modno krojaštvo — Ljubljana, Celovška c. 53

izdeluje po solidni ceni, prvovrstno in hitro, točno po naročilu vse vrste oblek,
plašev itd.

ZAŠČITNE BARVE PROTI RJI

Vsem industrijam, tovarnam, kov. obratom, pleskarjem i. t. d. priporočamo
ZANESLIVO SREDSTVO proti rji, pari, kislinam, vplivom vode itd.: BARVE
znamke »SIAL«.

»SIAL« D. D. — BOROVNICA

Prodajno zastopstvo za Slovenijo

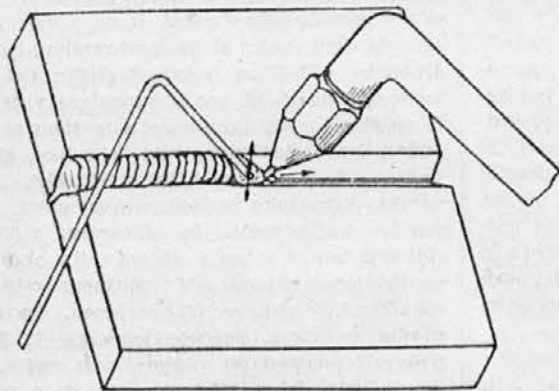
MILAN D. ČESNIK — Ljubljana, Slomškova 12.

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE IN VZORCE.

**Kakršna je malta, tak je tudi zid in kakršen cement,
tak beton!**

To pravilo velja tudi v tehniki AVTOGENEGA VARJENJA kovin.

Kakršen dodatni material, tak je tudi zvarni šiv!

Z dodatnim materialom v
obliki

ZVARNIH PALIC

se zvežeta pri varjenju oba
robova kovine med seboj in
pri tem je odločilne važnosti,
da je material prvovrsten,
ter v svoji kvaliteti vedno
prilagojen kovinam in njih
zlitinam, ki jih varimo v
tehniški praksi.

Spreten avtogenski varilec se poslužuje le takih ZVARNIH PALIC in
ZVARNIH PRAŠKOV, katere izdelujejo renomirane svetovne tvrdke
na podlagi znanstvenih izkustev.

V STALNI ZALOGI IMAMO:

Ia pobakrene palice za varjenje kovnega železa,
6 vrst specialnih palic za varjenje jekla,
palice za varjenje sive litine,
žico za varjenje čistega aluminija,
posebne palice za varjenje aluminijeve litine,
material za varjenje elektrona (karterje),
legirane palice za varjenje bakra in medi,
dodatni material za lotanje,
razne vrste praškov za varjenje sive litine, bakra,
medi, bron in aluminijevih zlitin.

AGA RUŠE

udružene jugoslovenske tvornice acetilena
in oksigena d. d. Ruše pri Mariboru

Krojači!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške
obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas
bodo najbolj vestno in pri najugodnejših
cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska
veletrgovina blaga

ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica št. 7

Knjigoveznica

kartonažna in galanter. delavnica

MATIJA ŠIFRER

Ljubljana

Vegova ulica št. 6

**XVII. spomladanski
ljubljski velesejem**

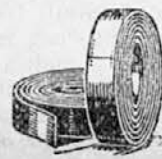
bomo imeli kot 34. velesejmsko
razstavno prireditel

od 5. do 14. junija 1937.

Največja izbira predmetov industrijske
in obrtniške proizvodnje. — Razstava
pohištva. — Razstava avtomobilov. —
Razstava poljedelskih strojev. — Razstava
tobačnih izdelkov monopolske uprave. —
Razstava male obrti. — Lovska razstava. —
Živalski vrt. — Razstava malih živali. —
Vzoren sadni vrt. — Moda. Polovična
voznina na železnicah. Na odhodni postaji
kupite poleg cele vozne karte še rumeno
železniško izkaznico za din 2.— Pri blagajni
na velesejmu dobite potrdilo o obisku, nakar
Vam vozna karta velja za brezplačen povratek. —
Pojdite in oglejte si ljubljanski velesejem!

GARANTIRANE

gonilne
jermene

za vsakovrsten
pogon, kakor tudi

okrogle jermene

šivalne jermene

lesene jermenice

vosek „Prima“ za jermena
itd. nudi

BRCAR & CO.

Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 35

Proizvajamo in prodajamo:

PLIN

za obrt in industrijo;
za gospodinjstvo.

KOKS

za kovače; za livarne;
za centralne kurjave.

KATRAN

za konzerviranje lesa;
za obrezpršenje cest.

**LJUBLJANSKA
MESTNA PLINARNA**

Zahtevajte povsod
Obrtni Vestnik!

V privatnem prometu so cene naslednje:
Avstr. šiling po Din 7.95 — 8.05
nemška klirinška m. po » 12.20
italj. lira po » 2.20
franc. frank po » 2.12
am. dolar po » 47.80
švic. frank po » 10.90

Službeni list

z dne 26. aprila 1937. prinaša: Razglas o
razpisu volitev svetnikov kmetijske Zbor-
nice dravske banovine in njihovih name-
stnikov.

Z dne 28. aprila objavlja: Avtentično
tolmačenje odstavka 1. čl. 4. in odst. 1. čl.
36. uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov.
— Vplačevanje avtorskih nagrad. — Opro-
stitev žvepla in žveplovega cveta od uvoz-
ne carine.

Z dne 1. maja: Pravilnik k določbam fi-
nančnega zakona za proračunsko leto
1937/38. o neposrednih davkih in o izpre-
membah in dopolnitvah pravilnika o nepo-
srednih davkih. — Pravilnik o izdajanju in
uporabljanju bonov za odplačilo kmetij-
skih dolgov pri Privilegirani agrarni ban-
ki. — Naredba o odpiranju in zapiranju
trgovinskih in obrtnih obratovalnic v drav-
ski banovini.

Z dne 5. maja: Navodila za izvrševanje
proračuna državnih razhodkov in dohod-
kov za l. 1937/38.

Z dne 8. maja: Ustanovitev državne ko-
bilarne v Ponovičah. Ustanovitev državne-
ga mlekarskega zavoda v Škofji Loki. —
Pravilnik za izsledovanje in pridobivanje
in proizvodnje rudninskih olj iz trdnih in
plinskih bitumenov in drugih organskih
tvarin. Licitacija: OUZD v Osijeku 21. t.
m. za mizarska in okovska dela zavodove
stavbe.

Dürkopp šivalni stroj
JE NAJBOLJŠI

BARAGA LUDV. Ljubljana,
nebotičnik

**AVG. AGNOLA
LJUBLJANA**

DUNAJSKA CESTA 10

Telefon 24-78

Zaloga stekla, porcelana, kamenine,
zrcal, okvirjev, slik in šip. Kompletna
oprema za gostilne, restavracije, ho-
tele, kavarne in bare ter gospodinj-
stvo sploh. — Luksuzni predmeti.
Stavbno in umetno steklarstvo.

**ZANATSKA
BANKA**

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6

CENTRALA BEOGRAD

Delniška glavnica Din 75,000.000.—

Udeležba države Din 30,000.000.—

GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB

PODRUŽNICA SARAJEVO

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem
menična in hipotekarna posojila,
kredite na tekoči račun, posojila
na zastavo državnih vrednostnih
papierjev, delnic Narodne banke
in Privilegirane agrarne banke.

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hra-
nilne knjižice in tekoči račun,
katere izplačuje brez omejitve.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških
ustanov in organizacij. Izvršuje
vse ostale bančne posle.

Brzljavi naslov: »ZANATSKA«,
Ljubljana — Telefon št. 20-30 —
Račun Poštne hranilnice št. 14.003.

Kreditno društvo**MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE**

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem
kredita zmožnim osebam in tvrdkam